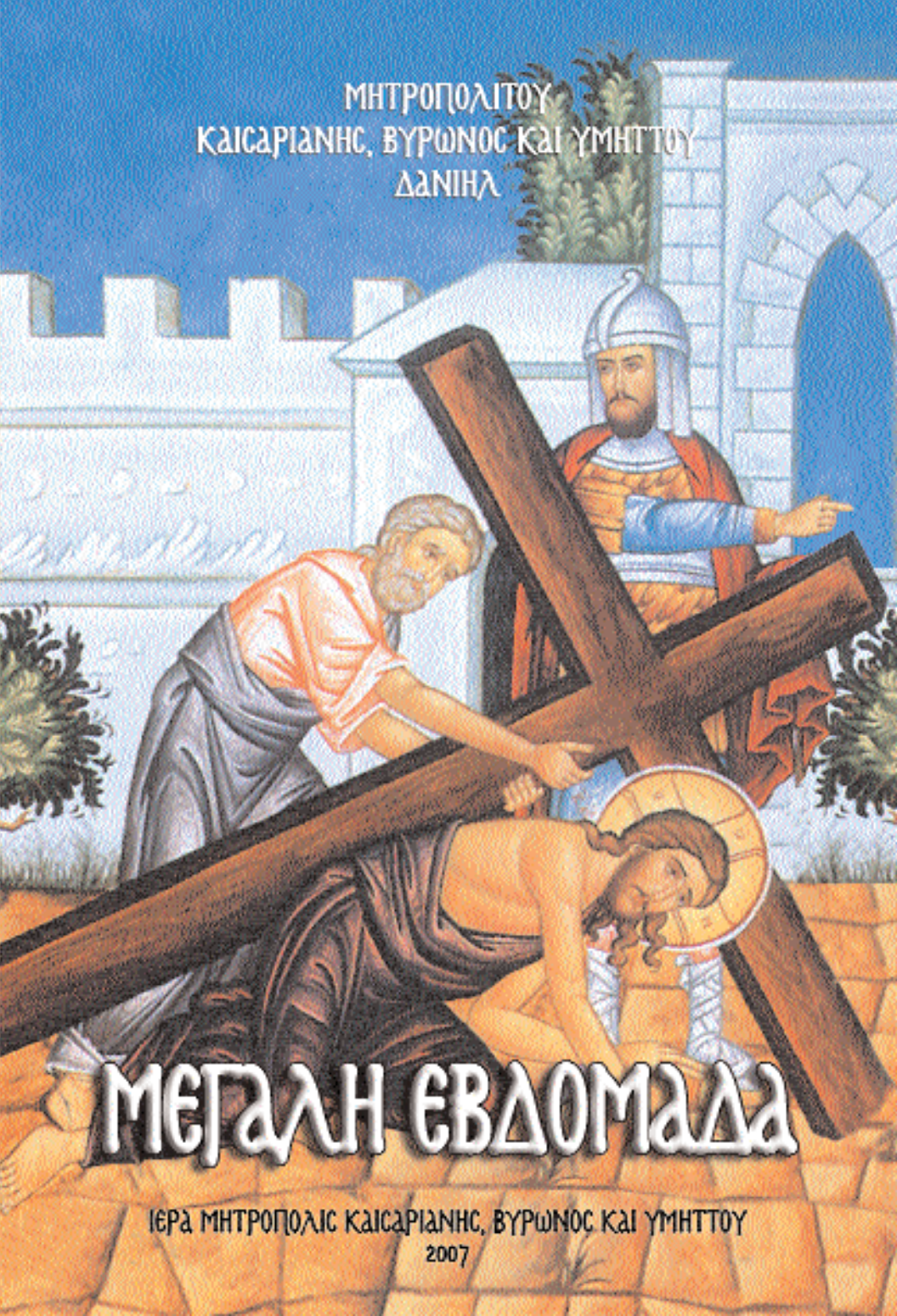
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΔΑΝΙΗΛ

ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
2007

Έκδοτική Παραγωγή
ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.
Αριάνηπού 13-16, 116 36 Άθήνα
Τηλ.: 210.921.7513, 210.921.4820 • Fax: 210.923.7033
www.aptalofos.gr • e-mail: info@aptalofos.gr

ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Τοῦ Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ Δανιήλ

Ὁ Κύριός μας προετοίμασε τοὺς μαθητές Του μιλώντας τους τρεῖς φορὲς σύμφωνα μὲ τοὺς Εὐαγγελιστὲς προφητικὰ μὲ σαφήνεια γιὰ τὰ πάθη Του, τὸν θάνατό Του στὸ σταυρὸ καὶ τὴν μετὰ ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες ἀνάστασί Του.

Τὴν τρίτη φορὰ τοὺς εἶπε καθ' ὁδὸν πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅταν εὑρίσκοντο κοντὰ στὴν Ἱεριχώ: *«Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦσι, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται»* (Μάρκου ι΄ 33-34. Ματθαίου κ΄ 17-19. Λουκᾶ ιη΄ 31-34). Δηλαδή: Τώρα ποὺ ἀνεβαίνουμε στὰ Ἱεροσόλυμα, ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου θὰ παραδοθεῖ στοὺς ἀρχιερεῖς καὶ στοὺς γραμματεῖς, οἱ ὁποῖοι θὰ τὸν καταδικάσουν σὲ θάνατο καὶ θὰ τὸν παραδώσουν στοὺς ἐθνικούς. Θὰ τὸν περιγελάσουν, θὰ τὸν μαστιγώσουν, θὰ τὸν φτύσουν καὶ θὰ τὸν θανατώσουν καὶ τὴν τρίτη ἡμέρα θὰ ἀναστηθεῖ.

Τὶς ἄλλες δύο προηγούμενες φορὲς ἀναφέρθηκε στὸ πάθος Του, ὅταν εὑρίσκετο στὴν Καισάρεια τοῦ Φιλίππου (Ματθαίου ιστ΄ 20-21, Μάρκου κ΄ 30-31, Λουκᾶ θ΄ 21-22) καὶ μετὰ τὴν

Μεταμόρφωσή Του (Ματθαίου ιζ΄ 22-23, Μάρκου θ΄ 30-32, Λουκᾶ θ΄ 44-45).

Προανήγγειλε ἐπίσης τὸν θάνατό Του μιλώντας δημόσια στὸ συγκεντρωμένο πλῆθος τῶν Ἰουδαίων στὸ ναὸ τῶν Ἱεροσολύμων μετὰ τὴν θριαμβευτικὴ εἴσοδό Του στὰ Ἱεροσόλυμα *«Νῦν ἡ ψυχή μου τετάρακται, καὶ τί εἴπω; Πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης. ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην. πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄνομα. ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· Καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν δοξάσω. ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἑστὼς καὶ ἀκούσας ἔλεγε βροντὴν γεγονέναι· ἄλλοι ἔλεγον· Ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Οὐ δι' ἐμὲ αὕτη ἡ φωνὴ γέγονεν, ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. νῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ κόσμου τούτου, νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω· κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν. τοῦτο δὲ ἔλεγεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ὄχλος· Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ πῶς σὺ λέγεις, δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς ἐστιν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς μεθ ὑμῶν ἐστι· περιπατεῖτε ἕως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει. ἕως τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε. Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν»* (Ἰωάννου ιβ΄ 27-36).

Ἐνεθάρρυνε τοὺς μαθητές Του στὴν ὁμιλία Του στὸ ὑπερῶο τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου, ὥστε νὰ εἶναι προετοιμασμένοι γιὰ ὅσα ἐπρόκειτο νὰ τοῦ συμβοῦν ζητώντας τους νὰ ἔχουν ἐμπιστοσύνη σ' Αὐτὸν καὶ νὰ μὴ κλονιστοῦν *«Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύετε εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε»* (Ἰωάννου ιδ΄ 1). *«Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα μὴ σκανδαλισθεῖτε»* (Ἰωάννου κστ΄ 1). *«Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· γέγραπται γάρ, πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσονται τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης·»* (Ματθαίου κστ΄ 30-31).

Εὑρισκόμενοι πρὸ τῆς μεγάλης Ἑβδομάδος γιὰ νὰ ἑορτάσουμε καὶ νὰ προσκυνήσουμε τὰ σωτήρια αὐτὰ γεγονότα, ἐπισημαίνουμε μερικὲς διδασκαλίες, ποὺ θεωροῦμε χρήσιμες γιὰ τὴν πνευματικὴ οἰκοδομὴ καὶ προετοιμασία ὅλων μας. Θεωροῦμε, ὅτι πρέπει νὰ προβάλλουμε καὶ νὰ τονίσουμε κατάλληλα αὐτὲς τὶς διδασκαλίες γιὰ νὰ ἑορτάσουμε *«ὡς δοκεῖ τῷ Πνεύματι»* (ἁγίου Γρηγορίου Θεολόγου, Ὁμιλία εἰς τὴν ἁγίαν Πεντηκοστήν, Ε.Π.Ε. τόμ. 5, σελ. 114) τὶς ἅγιες αὐτὲς ἡμέρες καὶ ἑορτὲς τῆς Ἐκκλησίας μας.

1. Ἡ Μεγάλη Ἑβδομάδα.

Ἡ Μεγάλη Ἑβδομάδα ἀποτελεῖ γιὰ τὴν Ἐκκλησία μας τὴν καρδιὰ καὶ τὸ κέντρο τῆς πνευματικῆς ζωῆς Της.

Ἡ Ἐκκλησία βιώνει τὸ πάθος τοῦ Λυτρωτοῦ καὶ Σωτῆρος καὶ μαρτυρεῖ, ὅτι *«παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν»* (πρὸς Ρωμαίους δ΄ 25). Δηλαδή: Ὁ Ἰησοῦς παραδόθηκε στὸν θάνατο γιὰ τὶς ἀνομίες μας καὶ ἀναστήθηκε γιὰ τὴν σωτηρία μας.

Σχολιάζει ὁ χρυσορρόας ποταμὸς τῆς Ἐκκλησίας ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος στὴν τριακοστὴ ὁμιλία του στὴν Γένεση, γιατί ἡ Ἑβδομάδα αὐτὴ ὀνομάζεται μεγάλη:

«Μεγάλην δέ καλοῦμεν τήν ἑβδομάδα, οὐκ ἐπειδή πλέον ἔχει τό μῆκος τῶν ὡρῶν, καί γάρ εἰσιν ἕτεραι πολλῷ μείζους ὥρας ἔχουσαι· οὐδέ ἐπειδή πλείους ἡμέρας ἔχει, καί γάρ ὁ αὐτός ἀριθμός καί ταύτῃ καί ταῖς ἄλλαις πάσαις. Τίνος οὖν ἕνεκεν μεγάλην ταύτην καλοῦμεν; Ἐπειδή μεγάλα τινά καί ἀπόρρητα τυγχάνει τά ὑπάρξαντα ἡμῖν ἐν αὐτῇ ἀγαθά. Ἐν γάρ ταύτῃ ὁ χρόνιος ἐλύθη πόλεμος, θάνατος ἐσβέσθη, κατάρα ἀνῃρέθη, τοῦ διαβόλου ἡ τυραννίς κατελύθη, τά σκεύη αὐτοῦ διηρπάγη, Θεοῦ καταλλαγή πρός ἀνθρώπους γέγονεν, οὐρανός βάσιμος γέγονεν, ἄνθρωποι Ἀγγέλοις συνεμίγησαν, τά διεστῶτα συνήφθη, ὁ φραγμός περιῃρέθη, τό κλεῖθρον ἀνῃρέθη, ὁ τῆς εἰρήνης Θεός εἰρηνοποίησε τά ἄνω καί τά ἐπί

τῆς γῆς. Διά τοῦτο τοίνυν μεγάλην τήν ἑβδομάδα καλοῦμεν, ἐπειδή τοσοῦτον πλῆθος δωρεῶν ἡμῖν ἐν αὐτῇ κεχάρισται ὁ Δεσπότης» (Ε.Π.Ε, τ. 3, σελ. 266).

Δηλαδή: Ὀνομάζουμε τὴν ἑβδομάδα αὐτὴ μεγάλη, ὄχι ἐπειδὴ ἔχει μεγαλύτερες ὧρες, διότι ὑπάρχουν ἄλλες, οἱ ὁποῖες ἔχουν πολὺ περισσότερες ὧρες. Οὔτε ἐπειδὴ ἔχει περισσότερες ἡμέρες, διότι καὶ ὅλες οἱ ἄλλες καὶ αὐτὴ ἔχουν τὸν ἴδιο ἀριθμὸ ἡμερῶν. Γιατί λοιπὸν ὀνομάζουμε αὐτὴ μεγάλη; Ἐπειδὴ τὰ ἀγαθά, τὰ ὁποῖα συνέβησαν κατ᾽ αὐτήν, εἶναι γιὰ μᾶς μεγάλα καὶ ἀνέκφραστα. Διότι κατ᾽ αὐτὴν κατέπαυσε ὁ μακροχρόνιος πόλεμος, νικήθηκε ὁ θάνατος, ἡ κατάρα ἐξαφανίσθηκε, ἡ ἐξουσία τοῦ διαβόλου καταλύθηκε, ἁρπάχθηκαν οἱ αἰχμάλωτοί του, ἔγινε ἡ συνδιαλλαγὴ τοῦ Θεοῦ μὲ τοὺς ἀνθρώπους, ὁ οὐρανὸς ἔγινε κατοικήσιμος, οἱ ἄνθρωποι ἀναμείχθηκαν μὲ τοὺς ἀγγέλους, τὰ χωρισμένα ἑνώθηκαν, ὁ φραγμὸς ἤρθη, ὁ μοχλὸς ἀφαιρέθηκε, ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης εἰρηνοποίησε τὰ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ εἰς τὴν γῆν ὄντα. Γι᾽ αὐτὸ λοιπὸν ὀνομάζουμε τὴν ἑβδομάδα αὐτὴ μεγάλη, ἐπειδὴ δηλαδὴ κατ᾽ αὐτὴν ὁ Κύριος μᾶς χάρισε πλῆθος ἀπὸ δωρεές.

Κατὰ τὴν ἁγία καὶ μεγάλη Ἑβδομάδα ποὺ κορυφοῦται μὲ τὴν μεγάλη ἑορτὴ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ Ἐκκλησία μας βιώνει τὸ λυτρωτικὸ δόγμα της, ἑορτάζει τὴν ὁλοκλήρωση τῆς περὶ τὸν ἄνθρωπο οἰκονομίας τοῦ Θεοῦ, συμμετέχει μυστικὰ στὸ σωτήριο πάθος τοῦ Χριστοῦ, θρηνοῦσα τὴν κάκωση καὶ τὸν θάνατο τοῦ μεγάλου της Νεκροῦ, ὁ Ὁποῖος μὲ τὸ θάνατο καὶ τὸν ἐνταφιασμό Του σύντριψε τὸν διάβολο, κατάργησε τὴν ἁμαρτία, ἔπαυσε τὸν θάνατο, τὸν ὁποῖο ἔσπειρε ἀλόγιστα ἡ παρακοὴ τῶν πρωτοπλάστων στὴν Ἐδὲμ καὶ ἄνοιξε τὸ δρόμο γιὰ τὸν ὀγδοατισμὸ τῆς οὐράνιας βασιλείας.

Οἱ πιστοὶ διανύουμε αὐτὴ τὴν ἑβδομάδα νηστεύοντας καὶ προσευχόμενοι. Μὲ τὴν νηστεία ἀγωνιζόμαστε κατὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν παθῶν, ἀλλὰ καὶ πενθοῦμε. Λυπούμαστε

γιὰ ὅσα ὑπέφερε ὁ Κύριος γιὰ μᾶς. Μὲ τὴν προσευχή μας ἀνεβαίνει ὁ νοῦς μας καὶ ἡ ψυχή μας στὸν οὐρανὸ γιὰ νὰ προσκυνήσει τὸν Ζωοδότη Κύριο μὲ ταπείνωση, εὐγνωμοσύνη, μετάνοια, ἱκεσία καὶ δέηση. Οἱ Ὀρθρινὲς καὶ οἱ Ἑσπερινὲς ἱερὲς Ἀκολουθίες γεμᾶτες ἀπὸ ἀναγνώσματα καὶ ὕμνους μὲ ἱερὲς ἔννοιες καὶ θεῖα βιώματα βοηθοῦν τὶς ψυχές μας. Σὲ αὐτὲς τὶς πολὺ ἀγαπητὲς ἀπὸ τοὺς πιστοὺς Ἱερὲς Ἀκολουθίες ψάλλονται ὕμνοι, τοὺς ὁποίους συνέθεσαν μὲ θεία ἔμπνευση ἀπαράμιλλοι ποιητὲς καὶ μελοποιοὶ γιὰ νὰ ἐκφράσουν καὶ νὰ ἀποδώσουν τὸ βίωμα καὶ τὸ νόημα τῶν ἡμερῶν αὐτῶν.

Στὴν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας οἱ πιστοὶ συγκεντρωνόμαστε αὐτὲς τὶς ἡμέρες στοὺς ἱεροὺς ναοὺς καὶ μὲ τὸν πλοῦτο τῆς ὑμνολογίας καὶ τῆς πνευματικότητας τῆς θείας λατρείας συνοδοιποροῦμε μαζὶ μὲ τὸν Χριστὸ στὰ Πάθη, στὸν σταυρικὸ θάνατο, στὸν τάφο καὶ στὴν ἀνάστασή Του. Τὸν τρόπο τῆς προσωπικῆς μας συμμετοχῆς στὰ σωτήρια καὶ λυτρωτικὰ πάθη τοῦ Κυρίου μας ὁρίζει ἡ ἁγία Ἐκκλησία μας μὲ τὴν ὑμνολογία της. *«Δεῦτε οὖν καὶ ἡμεῖς κεκαθαρμέναις διανοίαις συμπορευθῶμεν αὐτῷ καὶ συσταυρωθῶμεν καὶ νεκρωθῶμεν δι' αὐτὸν ταῖς τοῦ βίου ἡδοναῖς ἵνα καὶ συζήσωμεν αὐτῷ»* (Ἰδιόμελον τῶν Αἴνων τοῦ Ὄρθρου τῆς Μεγάλης Δευτέρας).

2. Μάρτυρες τοῦ σταυροῦ καὶ τῆς ἀναστάσεως.

Ὁ Κύριός μας πρὶν ἀναληφθεῖ στοὺς οὐρανοὺς παρήγγειλε στοὺς Ἀποστόλους καὶ Μαθητές Του:

«Ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἔν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς» (Πράξεων α' 8). Δηλαδή: Θὰ γίνετε μάρτυρες-κήρυκες δικοί μου στὴν Ἱερουσαλήμ, σὲ ὅλη τὴν Ἰουδαία καὶ στὴν Σαμάρεια καὶ ὡς τὰ πέρατα τῆς γῆς.

Ἔκτοτε ἡ Ἁγία Ἐκκλησία μας ἔθεσε στὸ κέντρο τῆς λατρείας, ἀλλὰ καὶ τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῶν πιστῶν, τῆς *«ἐν*

Χριστῷ» ζωῆς, τὴν μαρτυρία γιὰ τὸν σταυρὸ καὶ τὴν ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μαρτυρεῖ καὶ βεβαιώνει τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ὁ Χριστός *«τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν· οὗ τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἰάθητε»* (Α΄ Πέτρου β΄ 24).

Δηλαδή: Αὐτὸς βάστασε ὁ ἴδιος ἐπάνω του τὶς ἁμαρτίες μας καὶ πρόσφερε διὰ τοῦ σώματός του θυσία γι᾽ αὐτὲς στὸν σταυρό. Καὶ ἔκαμε τὴν θυσία αὐτή, γιὰ νὰ ἐλευθερωθοῦμε καὶ ἀποξενωθοῦμε ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες καὶ ζήσουμε στὸ ἑξῆς γιὰ τὴν δικαιοσύνη καὶ τὴν ἀρετή. Μὲ τὶς πληγὲς αὐτοῦ γιατρευτήκατε.

Αὐτὴ τὴν μαρτυρία ἡ Ἐκκλησία τὴν δίδει πάντοτε κάθε φορὰ ποὺ τελεῖται ἡ θεία Εὐχαριστία καὶ οἱ πιστοὶ μεταλαμβάνουμε τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ θεία Εὐχαριστία τελεῖται ὡς ἀνάμνηση τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος μας Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴν ἐντολή Του *«τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν»* (Λουκᾶ κβ΄ 19) *«ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ»* (πρὸς Κορινθίους Α΄ ια΄ 26) καὶ ὡς μαρτυρία τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ θανάτου καὶ τῆς ἔνδοξης ἀναστάσεώς Του κατὰ τὴν ἐπίκληση στὴν ἁγία Ἀναφορὰ τῆς θείας Λειτουργίας: *«Μεμνημένοι τοίνυν τῆς σωτηρίου ταύτης ἐντολῆς, καὶ πάντων τῶν ὑπὲρ ἡμῶν γεγενημένων, τοῦ Σταυροῦ, τοῦ Τάφου, τῆς τριημέρου Ἀναστάσεως, τῆς εἰς οὐρανοὺς Ἀναβάσεως, τῆς ἐκ δεξιῶν Καθέδρας, τῆς δευτέρας καὶ ἐνδόξου πάλιν παρουσίας, τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν, σοὶ προσφέρομεν κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα».*

Σὲ κάθε θεία Λειτουργία ὁ Χριστὸς ζεῖ ὄχι ὅπως τότε στὴν Ἰουδαία, ἀλλὰ μὲ τρόπο θεῖο, μυστηριακό. Καὶ ζεῖ γιὰ μᾶς. Σὲ κάθε θεία Λειτουργία γεννιέται, διδάσκει, πεθαίνει καὶ ἀνασταίνεται γὰ νὰ δώσει σὲ μᾶς τὴν δυνατότητα τῆς σωτηρίας τρώγοντας τὸ σῶμα Του καὶ πίνοντας τὸ αἷμα Του.

Πέραν τούτων ὀφείλουμε μὲ τὴ ζωή μας νὰ εἴμαστε μάρτυρες τῶν παθῶν καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Μαρτυροῦμε καὶ βιώνουμε τὰ πάθη καὶ τὴν ἀνάσταση τοῦ Κυρίου, ὅταν νεκρώνουμε τὴν ἁμαρτία μέσα μας καὶ ζωοποιοῦμε τὴν ἀρετή.

3. Κρίσις τοῦ κόσμου.

Μὲ τὸ πάθος καὶ τὸν θάνατό Του ὁ Κύριος ἔκρινε καὶ καταδίκασε τὴν ἁμαρτία, τὸ ψεῦδος, τὴν ἀπιστία καὶ τὴν ὑψηλόφρονα γνώμη τῶν ἀνθρώπων τῆς ἁμαρτίας κατὰ τὸν λόγο Του:

«Νῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ κόσμου τούτου, νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω, κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν» (Ἰωάννου ιβ΄ 31-32).

Δηλαδή: Ἔφτασε ἡ ὥρα ποὺ ὁ κόσμος αὐτὸς θὰ κριθεῖ· ἔφτασε ἡ ὥρα ποὺ ὁ ἄρχοντας αὐτοῦ τοῦ κόσμου θὰ διωχτεῖ ἔξω ἀπὸ τὸν κόσμο. Ἐγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἀπὸ τὴν γῆ, ὅλους τοὺς ἀνθρώπους θὰ τοὺς τραβήξω κοντά μου.

Ὁ Κύριός μας δίκασε καὶ καταδίκασε μὲ τὸν τρόπο Του ὅλους:

α. Τὸν προδότη Ἰούδα, μὲ τὴν εὐγένειά Του.
β. Τὸν ἀρνητὴ Πέτρο, μὲ τὸ βλέμμα Του.
γ. Τοὺς δικαστές, Καϊάφα, Πιλᾶτο καὶ Ἡρώδη, μὲ λίγες λέξεις, καὶ κυρίως μὲ τὴν σιωπή Του.
δ. Τοὺς Ἰουδαίους, μὲ τὴν αὐτοκαταδίκη τους.
ε. Τοὺς σταυρωτές Του μὲ τὴν μακροθυμία Του, τὴν ἀνεξικακία Του, καὶ τὴν συγχώρησι ποὺ τοὺς ἔδωσε γιὰ ὅσα Τοῦ ἔπραξαν.
στ. Ὅλο τὸν ἀρνούμενον τὸν Θεὸ κόσμο καὶ τὸν ἄρχοντα τοῦ κόσμου καὶ τὸν Ἅδη, μὲ τὸν θάνατό Του.

Κατέκρινε ἤθη, συμπεριφορές, συνήθειες, λόγους, πράξεις, λογισμούς, μὲ τὴν ζωή Του, μὲ τὴν διδασκαλία Του, μὲ τὴν ἀρετή Του, μὲ τὴν ὑπομονή Του, μὲ τὴν ἀγάπη Του, μὲ τὴν ἀνεκτικότητά Του, μὲ τὴν μακροθυμία Του, μὲ τὴν συγγνώμη

καὶ ἀνεξικακία πρὸς τοὺς σταυρωτές Του, μὲ τὴν θυσία Του γιὰ ὅλους, μὲ τὴν ἀγάπη Του γιὰ τοὺς μαθητές Του.

Αὐτὴ ἡ ἀρετή Του ἐγέμισε τοὺς ἀπέραντους οὐρανοὺς καὶ θὰ ὑμνεῖται καὶ θὰ δοξάζεται στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων. *« Ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ καὶ αἰνέσεως αὐτοῦ πλήρης ἡ γῆ»* (Ἀββακοὺμ γ΄ 3).

4. Τὸ ἑκούσιο τοῦ θείου πάθους.

Τὸ πάθος τοῦ Κυρίου καὶ ὁ θάνατός Του ὑπῆρξε ἑκούσιος. Ὁ Κύριος μὲ τὴν θέλησή Του παραδόθηκε στοὺς ἐχθρούς Του καὶ ὑπέμεινε πάντα ὅσα ἐποίησαν σ᾽ Αὐτὸν μὲ ὑπομονή, χωρὶς νὰ γογγύζει καὶ νὰ διαμαρτύρεται· σὰν ἄκακο πρόβατο ποὺ ὁδηγεῖται στὴν σφαγή· *«Καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσθαι οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ· ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ»* (Ἡσαΐου νγ΄ 7).

Αὐτὸν τὸν ἑκούσιο θάνατό Του ἀνήγγειλε στοὺς μαθητές Του λέγοντάς τους· *«Διὰ τοῦτο ὁ πατήρ με ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχήν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ᾽ ἐμοῦ, ἀλλ᾽ ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ· καὶ ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν· ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός μου»* (Ἰωάννου ι΄ 17-18).

Ὅτι ὁ Κύριός μας ἦταν ἀποφασισμένος μὲ τὴν θέλησή Του καὶ γνωρίζοντας τί ἐπρόκειτο νὰ πράξουν ἐναντίον Του οἱ ἐχθροί Του, ἀποδεικνύεται ἀπὸ πολλοὺς λόγους Του καὶ γεγονότα. Δηλοῦται μάλιστα καὶ ἀπὸ τὴν συζήτηση τοῦ Κυρίου μὲ τὸν Πέτρο στὴν Καισάρεια τοῦ Φιλίππου, τὸν ὁποῖο ἐπιτίμησε αὐστηρὰ ἐπειδὴ συνέστησε σ᾽ Αὐτὸν νὰ λυπηθεῖ τὴν ζωή Του καὶ νὰ μὴ μεταβεῖ στὰ Ἱεροσόλυμα, ἀφοῦ ἐκεῖ ἐπρόκειτο νὰ συμβοῦν αὐτὰ τὰ γεγονότα καὶ ὁ ἐξευτελιστικὸς θάνατός Του μὲ σταύρωση.

«Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων· ἵλεώς σοι, Κύριε· οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο. ὁ δὲ στραφεὶς εἶπε τῷ Πέτρῳ· ὕπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ· σκάνδαλόν μου εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων» (Ματθαίου ιστ΄ 21-23).

Δηλαδή: Ἀπὸ τότε ἄρχισε ὁ Ἰησοῦς νὰ φανερώνει στοὺς μαθητές του πὼς πρέπει νὰ πάει στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ νὰ πάθει πολλὰ ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς γραμματεῖς καὶ νὰ θανατωθεῖ καὶ ν' ἀναστηθεῖ τὴν τρίτη μέρα. Ὁ Πέτρος τὸν πῆρε κατὰ μέρος κι ἄρχισε νὰ τὸν μαλώνει καὶ νὰ τοῦ λέει: *"Θεὸς φυλάξοι, Κύριε! Νὰ μὴ σοῦ συμβεῖ αὐτό!"*. Τότε ὁ Ἰησοῦς γύρισε καὶ τοῦ εἶπε: *"Φύγε ἀπὸ μπροστά μου, σατανά! Ἐσὺ μοῦ γίνεσαι ἐμπόδιο, γιατί δὲν σκέφτεσαι ὅπως θέλει ὁ Θεός, ἀλλὰ ὅπως θέλουν οἱ ἄνθρωποι"*.

Τὸ ἐκούσιο τοῦ Πάθους τοῦ Κυρίου μαρτυρεῖται στὸν καιρὸ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἀπὸ τὸν Προφήτη Ἡσαΐα στὴν συγκλονιστικὴ προφητεία τοῦ πάθους τοῦ Δούλου τοῦ Κυρίου:

«Οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται, καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτὸν εἶναι ἐν πόνῳ καὶ ἐν πληγῇ Θεοῦ καὶ ἐν κακώσει. Αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ μεμαλάκισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν· παιδεία εἰρήνης ἡμῶν ἐπ' αὐτόν· τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν. Πάντες ὡς πρόβατα ἐπλανήθημεν, ἄνθρωπος τῇ ὁδῷ αὐτοῦ ἐπλανήθη. καὶ Κύριος παρέδωκεν αὐτὸν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν. Καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσθαι οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ· ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. Ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; Ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ,

ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν τοῦ λαοῦ μου ἦχθη εἰς θάνατον. Καὶ δώσω τοὺς πονηροὺς ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ καὶ τοὺς πλουσίους ἀντὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ὅτι ἀνομίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. Καὶ Κύριος βούλεται καθαρίσαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς πληγῆς. Ἐὰν δῶτε περὶ ἁμαρτίας, ἡ ψυχὴ ὑμῶν ὄψεται σπέρμα μακρόβιον· καὶ βούλεται Κύριος ἀφελεῖν ἀπὸ τοῦ πόνου τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, δεῖξαι αὐτῷ φῶς καὶ πλάσαι τῇ συνέσει, δικαιῶσαι δίκαιον εὖ δουλεύοντα πολλοῖς, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει. Διὰ τοῦτο αὐτὸς κληρονομήσει πολλοὺς καὶ τῶν ἰσχυρῶν μεριεῖ σκῦλα, ἀνθ' ὧν παρεδόθη εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη· καὶ αὐτὸς ἁμαρτίας πολλῶν ἀνήνεγκε καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν παρεδόθη» (Ἡσαΐου νγ΄4-12).

Δηλαδή: Αὐτός, ὅμως, φορτώθηκε τὶς θλίψεις μας κι ὑπέφερε τοὺς πόνους τοὺς δικούς μας. Ἐμεῖς νομίζαμε πὼς ὅλα ὅσα τὸν βρῆκαν ἦταν τραύματα, πληγὲς καὶ ταπεινώσεις ἀπὸ τὸν Θεό. Μὰ ἦταν αἰτία οἱ ἁμαρτίες μας ποὺ αὐτὸς πληγώθηκε, οἱ ἀνομίες μας ποὺ αὐτὸς ἐξουθενώθηκε. Γιὰ χάρη τῆς δικῆς μας σωτηρίας ἐκεῖνος τιμωρήθηκε καὶ στὶς πληγές του βρήκαμε ἐμεῖς τὴ γιατρειά. Ὅλοι ἐμεῖς πλανιόμασταν σὰν πρόβατα· εἶχε πάρει καθένας μας τὸ δικό του δρόμο. Μὰ ὁ Κύριος ἔκανε νὰ πέσει πάνω του ὅλων μας ἡ ἀνομία. Βασανιζόταν κι ὅμως ταπεινὰ ὑπέμενε, χωρὶς παράπονο κανένα. Σὰν πρόβατο ποὺ τ' ὁδηγοῦσαν στὴ σφαγή, καθὼς τὸ ἀρνὶ ποὺ στέκεται ἄφωνο μπροστὰ σ' αὐτὸν ποὺ τὸ κουρεύει, ποτέ του δὲν παραπονέθηκε. Κακόπαθε, καταδικάστηκε καὶ ὁδηγήθηκε μακριά· ποιός στὴ γενιά του ἀνάμεσα σκέφτεται τί ν' ἀπόγινε; Τὸν ἐξαφάνισαν ἀπὸ τῶν ζωντανῶν τὸν κόσμο, γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας χτυπήθηκε ἀπ' τὸ θάνατο. Ἔφτιαξαν τὸν τάφο του ἀνάμεσα στοὺς ἀσεβεῖς, τὸ μνῆμα του ἀνάμεσα στὶς κατοικίες τῶν παραπεταμένων· κι ὅμως, δὲν εἶχε πράξει ἀνομία καμιὰ καὶ δόλος δὲν εἶχε βρεθεῖ στὸ στόμα του. Ὁ Κύριος ὅμως θέλησε νὰ τὸν συντρίψει μὲ τὸν πόνο· ἔκανε τὴ ζωή του

θυσία ἐξιλεώσεως. Γι᾽ αὐτὸ θὰ δεῖ ἀπογόνους· τὰ χρόνια του θὰ εἶναι πολλὰ καὶ θὰ ἐκπληρωθεῖ μὲ αὐτὸ τοῦ Κυρίου τὸ θέλημα. Ὕστερα ἀπὸ τὴν ταλαιπωρία τῆς ψυχῆς του, ἡ ἀμοιβὴ θὰ εἶναι νὰ χορτάσει φῶς. Λέγει ὁ Κύριος: Ὁ δίκαιος δοῦλος μου, μὲ τὴν γνώση τοῦ θελήματός μου, θὰ ἐλευθερώσει πολλοὺς ἀπὸ τὴν ἐνοχή, γιατὶ θὰ πάρει ἐπάνω του τὶς ἁμαρτίες τους. Γι᾽ αὐτὸ καὶ θὰ τοῦ δώσω θέση ἀνάμεσα στοὺς μεγάλους καὶ θὰ μοιράσει αὐτὸς τὰ λάφυρα στοὺς ἰσχυρούς. Ἐπειδὴ ὁ ἴδιος τὴν ζωή του στὸν θάνατο τὴν ἔδωσε καὶ δέχτηκε νὰ συγκαταλεχθεῖ μὲ τοὺς ἁμαρτωλούς. Αὐτὸς πολλῶν τὶς ἁμαρτίες ἐβάσταξε καὶ μεσιτεύει γιὰ τοὺς ἁμαρτωλούς.

Γι᾽ αὐτὸ ἡ Ἐκκλησία μας στὴν ὑμνολογία της συμπεριέλαβε αὐτὴ τὴν βασικὴ διδασκαλία ὅπως ἐκτίθεται στὸ Ἰδιόμελο τῶν Αἴνων τῆς Μεγάλης Δευτέρας *«Ἐρχόμενος ὁ Κύριος πρὸς τὸ ἑκούσιον Πάθος τοῖς ἀποστόλοις ἔλεγεν ἐν τῇ ὁδῷ...»* καὶ στὸ Δοξαστικὸ τῶν Αἴνων τῆς Μεγάλης Δευτέρας *«Κύριε, ἐρχόμενος πρὸς τὸ Πάθος τοὺς ἰδίους στηρίζων μαθητὲς ἔλεγες ... ».*

5. Ὁ ἀναμάρτητος Κύριος.

Ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς διέσωσε στὸ Εὐαγγέλιό του τὸν διάλογο, ὁ ὁποῖος διεξήχθη μεταξὺ τοῦ Σταυρωθέντος Κυρίου μας καὶ τῶν δύο συσταυρωθέντων ληστῶν. Ὁ ἐκ δεξιῶν ληστὴς ἐπετίμησε τὸν ἐξ εὐωνύμων ληστὴ ὁμολογήσας, ὅτι ὁ Χριστὸς τιμωρήθηκε ἄδικα, διότι *«οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε»* (Λουκᾶ κγ΄ 41).

Τοιουτοτρόπως τὸ πάθος καὶ ὁ θάνατος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἦταν ἄδικος, ὅπως χαρακτηριστικῶς ὑμνολογεῖ ἡ Ἐκκλησία *«ἀδίκῳ δίκῃ τοῦ δικαίου κατακριθέντος»* (Δοξαστικὸ τῶν στιχηρῶν τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ).

Ἡ ἀναμαρτησία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι βασικὴ πίστη τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας. Σ᾽ αὐτὴν στηρίζεται ἡ σω-

τηρία μας. Τὴν διακηρύσσει ἡ ἁγία Γραφή, ὁ Ἴδιος ὁ Κύριος μας, οἱ Ἀπόστολοι καὶ τὴν ἀποδέχονται οἱ πιστοί.

Ὁ Ἴδιος ὁ Κύριός μας ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἐνώπιον τῶν ἀπιστούντων Ἰουδαίων ρώτησε μὲ παρρησία *«τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας;»* (Ἰωάννου η΄ 46). Καὶ κανεὶς δὲν τόλμησε νὰ Τὸν ἐλέγξει, ὡς ἁμαρτωλό, διότι δὲν ἦταν.

Ὁ ἀπόστολος Πέτρος, ἕνας ἀπὸ τοὺς αὐτόπτες καὶ αὐτήκοες μάρτυρες τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, μαρτυρεῖ καὶ βεβαιοῖ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός *«ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ»* (Α΄ Πέτρου β΄ 22).

Ὁ ἀπόστολος Ἰωάννης ἐπίσης ὁμολογεῖ *«καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας»* (Ἰωάννου α΄ 14). Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι πλήρης χάριτος καὶ ἀλήθειας, γεμᾶτος ἁγιότητα καὶ ἀρετή.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος διακηρύττει γιὰ τὸν Μέγα Ἀρχιερέα Κύριο Ἰησοῦ Χριστό ποὺ πρόσφερε τὴν ζωή Του θυσία μία μοναδικὴ καὶ ἀνεπανάληπτη ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας ὅτι: *«τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεύς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος»* (πρὸς Ἑβραίους ζ΄ 26). Δηλαδή: Τέτοιος, λοιπόν, ἀρχιερέας μᾶς χρειαζόταν· ἅγιος, ἄκακος, ἀψεγάδιαστος, χωρὶς καμιὰ σχέση μὲ τὴν ἀνθρώπινη ἁμαρτία, ὁ ὁποῖος ἀνέβηκε πάνω ἀπὸ τὰ οὐράνια.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μὲ τὴν θεολογία του ἐξηγεῖ, τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς τῆς θυσίας τοῦ ἀναμάρτητου, δικαίου Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, στὶς ἐπιστολές του, ὅπως στὸ ε΄ κεφάλαιο τῆς πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῆς, ὅπου μεταξὺ ἄλλων λέγει: *«ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτω καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί»* (στ. 19). Δηλαδή: Καὶ ὅπως ἡ παρακοὴ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἔκανε ὅλη τὴν ἀν-

θρωπότητα ἁμαρτωλή, ἔτσι καὶ μὲ τὴν ὑπακοὴ τοῦ ἑνὸς θὰ ἀναγνωριστοῦν ὅλοι δίκαιοι ἀπὸ τὸν Θεό.

6. Πάθος σωτήριο καὶ λυτρωτικό.

Τό πάθος τοῦ Κυρίου ἀπέβη λυτρωτικὸ γιὰ μᾶς.

Κατηγορηματικὸς εἶναι ὁ ἀπόστολος Πέτρος γιὰ τὸ θέμα αὐτό· τονίζει: *« Χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ἔπαθε, δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ Θεῷ»* (Α΄ Πέτρου γ΄ 18). Δηλαδή· Ὁ Χριστὸς ὑπέμεινε τὸ πάθος μιὰ γιὰ πάντα γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας, ἕνας δίκαιος γιὰ χάρη τῶν ἁμαρτωλῶν, γιὰ νὰ μᾶς φέρει κοντὰ στὸν Θεό.

Θεολογεῖ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἐξάλειψε μὲ τὴν θυσία του κάθε τιμωρία γιὰ τοὺς ἁμαρτωλούς: *«Ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἦρεν ἐκ τοῦ μέσου προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ»* (πρὸς Κολασσαεῖς β΄ 14). Δηλαδή: Κατήργησε τὸ χρεόγραφο μὲ τὶς διατάξεις του, ποὺ ἦταν ἐναντίον μας, καὶ τὸ ἔβγαλε ἀπὸ τὴν μέση καρφώνοντάς το στὸν σταυρό.

Ὁ ἴδιος ἀπόστολος συγκρίνει τὴν θυσία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μὲ τὶς θυσίες τῆς παλαιᾶς οἰκονομίας καὶ ἀποδεικνύει τὴν ἀνωτερότητά της καὶ τὴν καθολικὴ ἰσχύ της:

«Καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις. Ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς τούτοις καθαρίζεσθαι, αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττοσι θυσίαις παρὰ ταύτας. οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα Ἅγια εἰσῆλθεν ὁ Χριστός, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν, νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν· οὐδ' ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἑαυτόν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ Ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ· ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· νῦν δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται. καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθα-

νεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις, οὕτω καὶ ὁ Χριστός, ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις εἰς σωτηρίαν» (πρὸς Ἑβραίους θ΄ 22-28).

Δηλαδή: Ὅλα σχεδόν, σύμφωνα μὲ τὸ νόμο, καθαρίζονται μὲ αἷμα· καὶ δὲν ὑπάρχει συγχώρηση ἁμαρτιῶν χωρὶς νὰ χυθεῖ αἷμα. Ὅλα ὅσα συμβολίζουν τὴν οὐράνια πραγματικότητα ἦταν ἀνάγκη νὰ καθαρίζονται μὲ τὸν παραπάνω τρόπο. Τὰ ἴδια ὅμως τὰ ἐπουράνια ἀπαιτοῦν θυσίες ἀνώτερες ἀπ᾽ αὐτές. Γιατί ὁ Χριστὸς δὲν μπῆκε στὰ ἅγια τῶν ἁγίων ποὺ ἔχτισαν ἄνθρωποι καὶ ποὺ εἶναι ἀπεικόνιση τοῦ οὐράνιου θυσιαστηρίου, ἀλλὰ στὸν ἴδιο τὸν οὐρανό, γιὰ νὰ παρουσιαστεῖ τώρα μπροστὰ στὸν Θεό, μεσιτεύοντας γιὰ μᾶς. Οὔτε προσφέρει πολλὲς φορὲς θυσία τὸν ἑαυτό του, ὅπως συμβαίνει μὲ τὸν ἀρχιερέα ποὺ εἰσέρχεται κάθε χρόνο στὰ ἅγια τῶν ἁγίων καὶ προσφέρει ξένο αἷμα. Διαφορετικὰ ὁ Χριστὸς θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε πεθάνει πολλὲς φορὲς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Ἐνῶ τώρα φανερώθηκε μιὰ γιὰ πάντα στὸ τέλος τῶν αἰώνων καὶ κατήργησε μὲ τὴν θυσία του τὴν ἁμαρτία. Οἱ ἄνθρωποι μία φορὰ πεθαίνουν καὶ ὕστερα κρίνονται ἀπὸ τὸν Θεό. Ἔτσι κι ὁ Χριστός, ἀφοῦ θυσιάστηκε μία φορὰ γιὰ νὰ σηκώσει πάνω του τὶς ἁμαρτίες ὅλων μας, θὰ ἐμφανιστεῖ γιὰ δεύτερη φορά, ὄχι γιὰ ν᾽ ἀντιμετωπίσει τὴν ἁμαρτία, ἀλλὰ γιὰ νὰ σώσει αὐτοὺς ποὺ τὸν προσμένουν.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐπίσης μὲ τὴν πυκνὴ καὶ πλούσια σκέψη του τονίζει τὶς λυτρωτικὲς συνέπειες τοῦ σταυρικοῦ θανάτου ὡς ἑξῆς:

«Μὴ γένοιτο. οἵτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ; ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρός, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς

ἀναστάσεως ἐσόμεθα, τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ· ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῷ, εἰδότες ὅτι Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν οὐκέτι ἀποθνήσκει, θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει. ὃ γὰρ ἀπέθανε, τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ, ὃ δὲ ζῇ, ζῇ τῷ Θεῷ. οὕτω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ Θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν» (πρὸς Ρωμαίους στ΄ 2-11).

Δηλαδή: Ποτὲ τέτοιο πράγμα! Ἐμεῖς εἴμαστε πεθαμένοι γιὰ τὴν ἁμαρτία. Πῶς λοιπὸν θὰ ἐξακολουθήσουμε νὰ ζοῦμε κάτω ἀπὸ τὴν ἐξουσία της; Ἢ μήπως λησμονεῖτε πὼς τὸ βάπτισμα στὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ σημαίνει συμμετοχὴ στὸν θάνατό του; Πραγματικά, τὸ βάπτισμά μας σημαίνει τὴν συμμετοχή μας στὸν θάνατο καὶ στὴν ταφὴ τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὅπως ὁ Πατέρας Θεὸς μὲ τὴν δύναμή του ἀνέστησε τὸν Χριστὸ ἀπὸ τοὺς νεκρούς, τὸ ἴδιο κι ἐμεῖς μποροῦμε νὰ ζήσουμε μιὰ νέα ζωή. Ὅπως δηλαδὴ ἐνταχθήκαμε ὀργανικὰ στὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ μὲ μιὰ πράξη ποὺ συμβολίζει συμμετοχὴ στὸν θάνατό του, ἔτσι θὰ συμμετάσχουμε πραγματικὰ καὶ στὴν ἀνάστασή του. Ξέρουμε ἄλλωστε μὲ βεβαιότητα τοῦτο: Ὁ παλαιὸς ἁμαρτωλὸς ἑαυτός μας πέθανε στὸν σταυρὸ μαζὶ μὲ τὸν Χριστό. Ἔτσι, ἔπαψε νὰ ζεῖ ὁ ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος καὶ δὲν εἴμαστε πιὰ ὑπόδουλοι στὸν ζυγὸ τῆς ἁμαρτίας. Γιατί σ᾽ ἕναν ποὺ πέθανε, ἡ ἁμαρτία δὲν ἔχει πιὰ καμιὰ ἐξουσία. Ἂν, λοιπόν, πεθάναμε μαζὶ μὲ τὸν Χριστό, εἴμαστε βέβαιοι πὼς θὰ ζήσουμε κιόλας μαζί Του. Ξέρουμε ἄλλωστε καλὰ πὼς ὁ ἀναστημένος Χριστὸς δὲν εἶναι πιὰ ὑπόδουλος στὸν θάνατο, γιατί ὁ θάνατος δὲν τὸν ἐξουσιάζει πιά. Πέθανε αὐτὸς γιὰ νὰ νεκρώσει μιὰ γιὰ πάντα τὴν ἁμαρτία μὲ τὸν σταυρικό του θάνατο, κι ἡ τωρινὴ ζωὴ εἶναι ζωὴ κοντὰ στὸν Θεό. Ἔτσι καὶ σεῖς νὰ θεωρεῖτε τοὺς ἑαυτούς σας πεθαμένους μὲν καὶ νεκροὺς ὡς πρὸς

τὴν ἁμαρτία, ζωντανοὺς δὲ γιὰ τὸν Θεό, ἑνωμένους μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, ποὺ εἶναι ὁ Κύριός μας.

Ὁ κορυφαῖος τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρος συνδέει σαφέστατα τὸ πάθος τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ μὲ ὅλα τὰ ὑπερφυῆ χαρίσματα ποὺ μᾶς δόθησαν ἀπὸ τὸν ἐπουράνιο Θεὸ καὶ Πατέρα. *«Τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας»* προφήτευαν οἱ προφῆται ὄχι γιὰ τὸν ἑαυτό τους, ἀλλὰ ἔγιναν διάκονοι καὶ ὄργανα τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ προαναγγείλουν αὐτὰ ποὺ οἱ ἀπόστολοι ἐν συνεχείᾳ θὰ ἐκήρυτταν.

«Περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηρεύνησαν προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες, ἐρευνῶντες εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς Πνεῦμα Χριστοῦ προμαρτυρόμενον τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας· οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς, ὑμῖν δὲ διηκόνουν αὐτά, ἃ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων ὑμᾶς ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ᾽ οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύψαι» (Α΄ Πέτρου α΄ 10-12).

Δηλαδή: Αὐτὴ τὴν σωτηρία τὴν ἀναζήτησαν διεξοδικὰ καὶ γι᾽ αὐτὴν ἐρεύνησαν οἱ προφῆτες, ποὺ προφήτεψαν γιὰ τὴν χάρη ποὺ σᾶς δόθηκε. Προσπάθησαν νὰ ἐξακριβώσουν ποιὰ καὶ τί λογῆς θὰ ἦταν ἡ χρονικὴ στιγμὴ γιὰ τὴν ὁποία τοὺς μιλοῦσε τὸ Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ ποὺ ἦταν μέσα τους, ὅταν τοὺς προέλεγε τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν δόξα ποὺ θ᾽ ἀκολουθοῦσε. Ὁ Θεὸς τοὺς ἀποκάλυψε ὅτι ὅσα ἔλεγαν δὲν ἀφοροῦσαν τὴν δική τους γενιὰ ἀλλὰ τὴν δική σας. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἀκούσατε τώρα ἀπὸ ἐκείνους ποὺ σᾶς ἔφεραν τὸ χαρμόσυνο μήνυμα μὲ τὴν δύναμη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ποὺ στάλθηκε ἀπὸ τὸν οὐρανό. Αὐτὸ τὸ μήνυμα, ἀκόμα καὶ οἱ ἄγγελοι θὰ ἤθελαν νὰ τὸ κατανοήσουν.

7. Τὸ μεγαλεῖον τοῦ θείου Πάθους.

Οἱ ἄνθρωποι καταδίκασαν τὸν Χριστό καὶ Τὸν τιμώρησαν ἄδικα. Μεγαλειώδης ὅμως ἦταν ἡ καταδίκη τῆς ἁμαρτίας καὶ

τοῦ φρονήματος τοῦ κόσμου ἀπὸ τὸν Χριστό δίκαια. Ἡ μεγαλύτερη ἀνθρώπινη ἀθλιότητα, ἡ ὁποία φανερώθηκε στὸ Πάθος τοῦ Κυρίου, συνδυάζεται μὲ τὴν ἔκτακτη μεγαλειώδη καταδίκη τοῦ ἁμαρτωλοῦ φρονήματος ἀπὸ τὸν Χριστό, ὥστε ἡ ἀνθρώπινη ἀθλιότητα καὶ τὸ θεῖο μεγαλεῖο νὰ ἀποτελοῦν συνδυασμὸ πρωτότυπο. Τὸ θεῖο μεγαλεῖο γίνεται μεγαλειωδέστερο μὲ τὴν παρουσία τῆς ἀνθρώπινης ἀθλιότητας καὶ ἡ ἀνθρώπινη ἀθλιότητα φανερώνεται ἀθλιώτερη μὲ τὴν παρουσία τοῦ θείου μεγαλείου.

* * *

Μὲ ἀνάμικτα συναισθήματα φόβου καὶ χαρᾶς προσερχόμαστε στὶς συνάξεις τῆς Ἐκκλησίας μας.

Φοβόμαστε ἐπειδὴ εἴμαστε ἁμαρτωλοὶ καὶ γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας τιμωρήθηκε ἀντὶ γιὰ μᾶς ὁ ἀναμάρτητος Υἱὸς τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ μᾶς δώσει ἄφεσι ἁμαρτιῶν καὶ νὰ ἐξαλείψει καὶ ἐξαφανίσει αἰώνια τὶς ὀδυνηρὲς καὶ ἀναπόφευκτες συνέπειες τῶν παραπτωμάτων μας. Ἀπ᾽ αὐτὰ τὰ σωστικὰ πάθη ὅμως φωτιζόμαστε καὶ ἀντιλαμβανόμαστε τὴν καταστροφικὴ δύναμη τῆς ἁμαρτίας ποὺ εἶναι σύμφυτη μὲ τὴν ὕπαρξή μας. Αὐτὴ ἡ ἁμαρτία μας, ἡ προσωπικὴ καὶ ἡ πανανθρώπινη ἀνέβασε στὸ σταυρὸ τὸν Χριστὸ καὶ θὰ κατεβάσει στὸν Ἅδη ὅποιον μετὰ τὴν θυσία Του τὴν ἐνεργεῖ καὶ δὲν μετανοεῖ.

Χαιρόμαστε ὅμως συγχρόνως γιὰ τὴν σωτηρία μας. Ὁ Χριστὸς μᾶς ἀπάλλαξε ἀπὸ τὴν τιμωρία μὲ τὸν θάνατό Του, καὶ μᾶς δέχεται (μὲ συμπάθεια καὶ εὐσπλαγχνία) ὅταν μετανοοῦμε.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή του ὑμνεῖ αὐτὴ τὴν φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ ὡς ἑξῆς· *«ὁ δὲ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι συνεζωοποίησε τῷ Χριστῷ· χάριτί ἐστε σεσῳσμένοι· καὶ συνήγειρε καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ»* (β΄ 4-7).

Χ Ο Ρ Η Γ Ι Α

ΚΕΕΛΠΝΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΠΡΟΛΗΨΗΣ
ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ (ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ &
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ